

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Zimonyi Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe.**, ügyintéző dr. Zimonyi Nóra ügyvéd) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek a Forgács és Kiss Ügyvédi Iroda (**alperesi képviselő címe.**, ügyintéző dr. Kiss Dániel Bálint ügyvéd) által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen munkaviszony megszüntetése és kártérítés iránt indított perében a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2020. február 11. napján kelt 25.M.384/2018/41. sorszámú ítélete ellen az alperes által 2., a felperes által 3. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - a per főtárgya tekintetében helybenhagyja, míg a felperest terhelő elsőfokú perköltség összegét 500.000 (ötszázezer) + 135.000 (százharmincötezer) forint ÁFA, mindösszesen 635.000 (hatszázharmincötezer) forintba emeli fel.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) + 27.000 (huszonhétezer) forint ÁFA, mindösszesen 127.000 (százhuszonhétezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2009. február 1. napjától létesített munkaviszonyt az alperessel gépszerelő munkakörben, ... típusú klímák összeszerelését végezte. Távolléti díja havi 115.000 forint volt. A 2009. január 27. napján tartott üzemorvosi vizsgálat a munkaköre ellátására alkalmasnak minősítette, korlátozásként azonban feltüntetésre került, hogy kontaktlencsét visel. A 2011. május 11. napján történt üzemorvosi alkalmassági vizsgálat során „alkalmas kontaktlencse viselése mellett” minősítést kapott. A felperes 16-17 éves kora óta rövidlátó, rövidlátását az első vizsgálatkor a jobb oldalon mínusz 8, a bal oldalon mínusz 7,75 dioptriában határozták meg, amely nagyfokú myopiának minősül.
- [2] A felperes 2011. május 31. napján részt vett az alperes ... szám alatt bérelt raktárának a kiürítésében és költöztetésében, amely során a raktárcsarnokban lévő 2,4 m x 4,88 m x 2,4 m méretű, 1600-1700 kg össztömegű irodakonténert kellett elmozdítani. Ehhez egy 2,5 tonna emelésére alkalmas, villahosszabbítóval ellátott elektromos targoncát használtak. **D.R.** munkavállaló a rövidebb oldalánál fogva kezdte meg az elmozdítást, melyhez a hidraulikus emelővel (békával) segítséget

nyújtott két-két oldalról két-két munkavállaló. Köztük volt a felperes is. A munkafolyamat befejezését követően a felperes a jobb szemének sérülését nem észlelte, azonban homályos látásérzetet tapasztalt, amit a munkavégzést követően a munkáltató felé nem jelezett. 2011. május 31. napján a felperes jobb szemén retinaleválás következett be, ez azonban nem a végzett munkával okozati összefüggésben, azzal egyidőben keletkezett, vagy a már létrejött retinaleválás ekkor érte el azt az optikai tengelyt, amely következében a felperes látótérkiesést, homályos látást tapasztalt. A felperesnél bekövetkezett retinaleválás feltehetően a felperes súlyos fokú rövidlátásából eredő, természetes eredetű, sorsszerű megbetegedéseként következett be.

- [3] 2011. év június 2. napján a ... Kórházban felperes jobb szemén sürgősségi műtétet végeztek. 2011. június 6. napján bocsátották az otthonába, ekkor kíméletes életmódot javasoltak a gyógyulás alatti betegállományban tartása mellett. 2014. május 14. napjától másodlagosan az üvegtesti és retinaműtétek következében a jobb szemében szürkehályog alakult ki.
- [4] Miután a felperes 2011. június 2. napján jelezte a munkáltatói jogkör gyakorlója felé a jobb szemén bekövetkezett retinaleválását, a munkáltató július 4. napján munkabaleseti kivizsgálási jegyzőkönyvet vett fel. Ebben megállapításra került, hogy a felperes a kapott utasításnak megfelelően végezte a feladatát, a vizsgálat során azonban az nem nyert egyértelmű bizonyítást, hogy a felperes szemében az ideghártya-leválás a munkavégzéssel összefüggésben következett be. A munkáltató az esetet munkabalesetként kezelte, ezért a 2011. július 4. napján 1/2011. számú határozatban a 2011. év május hó 31. napján történt balesetet munkavédelmi szempontból munkabalesetnek ismerte el. Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár a 2012. február hó 13. napján kelt nyilvántartási szám alatti határozatában - a korábbi határozatot megváltoztatva - a baleset üzemiségét elismerte, amely baleset egészségkárosító következményeként a jobb oldali szem ideghártya-szakadását, majd leválását állapította meg. A felperes keresőképtelenségének 2011. június 2. napjától kezdődően baleseti táppénzben részesült egészen 2012. december 31-ig. A felperes keresőképtelenségének ideje 2013. január 1. napjáig került meghosszabbításra. Az orvosi bizottság ekkor megállapította, hogy az üzemi balesetből eredően a felperes állapota kialakult, a további táppénzes állományban tartásától lényeges javulás, teljes gyógyulás nem várható.
- [5] A felperes 2013. január hó 1. napjától keresőképesse vált, ennek ellenére a munkáltatójánál nem jelentkezett. A munkáltató 2013. év január 7. napján írásban felszólította a távolmaradása okának tisztázására. A felperes 2013. január 10. napján kelt válaszlevelében a ... Kormányhivatal Rehabilitációs Szakigazgatási Szervének Szakértő Bizottsága elsőfokú szakvéleményét küldte meg az alperes számára, továbbá jelezte, hogy a táppénzes állomány megszüntetését etikai, szakmai szempontból is értelmezhetetlennek tartja, ellene jogorvoslattal kíván élni. Tájékoztatta arról is a munkáltatót, hogy álláspontja szerint a munkaalkalmassági vizsgálat megállapításáig munkavégzési kötelezettsége nem áll fenn.
- [6] Az alperes a felperes munkaviszonyát 2013. január 22. napján a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban új Mt.) 78. § (1) bekezdésének a) pontja alapján azonnali hatályú felmondással megszüntette. Indokolásában rögzítette, hogy a felperes a munkahelyéről több napon keresztül igazolatlanul távol maradt, a munkahelyén annak ellenére nem jelent meg, hogy 2013. január 1. napjától keresőképesse vált. A felperes a távolmaradását a munkáltató felhívása ellenére sem igazolta, valamint ezt követően sem tett eleget az egészségi állapotát illetően a tájékoztatási kötelezettségének. Az alperes a felperes munkahelyen történő megjelenési, tájékoztatási és együttműködési kötelezettségének jelentős mértékű megszegését a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségszegésnek minősítette.

A felperes kérelme, az alperes ellenkérelme

- [7] A felperes a 2013. február 20. napján postára adott keresetében a munkaviszonya jogellenes megszüntetésére tekintettel az Mt. 82. § (1) bekezdése alapján egyhavi felmondási időre járó, 115.000 forint távolléti díj és egyhavi végkielégítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Ezen felül a 2011. május 31. napján bekövetkezett munkahelyi balesetből eredően 10.000.000 forint nem vagyoni kártérítést igényelt, állítása szerint ugyanis a szemével kapcsolatos sérülése a munkavégzéssel összefüggésben keletkezett. Hivatkozása szerint a sérülése az orvostudomány fejlettsége mellett is csak részben állítható helyre, állapotában maradandó károsodást okozott.
- [8] Az alperes az ellenkérelmében a baleseti kártérítési igényrel összefüggésben előterjesztett nem vagyoni kártérítést mind jogalapjában, mind összegszerűségében vitatta. Meglátása szerint a felperes egészségkárosodása nem a munkahelyi balesettel okozati összefüggésben alakult ki. A felperes azonnali hatályú felmondással kapcsolatos kereseti kérelmének elutasítását is kérte figyelemmel arra, hogy a munkáltató a felperes munkaviszonyát jogszerűen szüntette meg. Perköltségigényt is előterjesztett az IM rendeletnek megfelelően, ÁFA-val növelt összegben.

Az elsőfokú bíróság határozata

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest alperes részére történő 254.000 forint perköltség megfizetésére. Ezen felül akként rendelkezett, hogy a feljegyzett 613.800 forint előlegezett illetéket és a 236.000 előlegezett költséget az állam viseli.
- [10] Az általa megállapított tényállás alapján a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban régi Mt.) 174. §-ában megfogalmazottakból kiindulva a felperes kártérítés iránti keresetét nem találta megalapozottnak. A bizonyítási eljárás során csatolt munkabaleset kivizsgálást rögzítő okirati bizonyítékokat a tanúvallomásokkal összevetve arra a meggyőződésre jutott, hogy a felperes részt vett a 2011. május 31. napján történt budaörsi raktár költöztetésében, az irodakonténer mozgatásában, amely feladatot **W.A.-sal** és **D.R.**tel végezte. Részükre a felperes nem tett említést arra vonatkozóan, hogy a munkavégzés körében látászavara, látótérkiesése vagy a szemében homályos látás következett volna be. A munkafolyamatban való további munkavállalók részvételét ítéleti bizonyossággal megállapítani nem lehetett. Ezt követően azt vizsgálta, hogy a konténermozgatással járó munkafolyamattal okozati összefüggésben érte-e felperest az egészségkárosodás. E körben a dr. szakértő igazságügyi orvosszakértő 16. sorszám alatt csatolt szakvéleményét vette figyelembe, mely szerint a retinaleválást nem a munkahelyi baleset okozta, szakmai szempontból nem igazolható összefüggés a baleset és a retinaleválás között. Ezzel kapcsolatosan kiemelte, hogy a szakvélemény álláspontja szerint felperes retinaleválása a munkahelyi erőfelfejtással, munkahelyi balesettel egyidőben, azaz 2011. május 31. napján jött létre vagy - figyelembe véve a szemész szakkonzulens véleményét is - az korábban már létrejött, de panaszokat, tüneteket nem okozó retinaleválás ekkor érte el a jobb szemben az optikai tengelyt és okozott felperesnél látásromlást, mely ekkor tette a retinaleválást a felperes számára is érzékelhetővé. Mindezek alapján arra a megállapításra jutott, hogy a felperes szemészeti megbetegedései nem hozhatók okozati összefüggésbe a perbeli munkahelyi balesettel, azok nem baleseti, hanem természetes eredetűek.
- [11] A felperes új szakértő kirendelésére vonatkozó indítványával összefüggésben arra a megállapításra jutott, hogy a felperes nem hivatkozott és nem is csatolt olyan, a szakvéleményt kétségessé tevő

orvosi dokumentumot, amely azt valószínűsítette volna, hogy a retinaleválás az erő kifejtés hatására következett be. Kiemelte, hogy a szakvélemény a vizsgált adatok ismeretében kellően indokolt, abban ugyanis felsorolásra és figyelembevételre kerültek az ítéletben részletesen felsorolt orvosi dokumentumok. Nem találta megalapozottnak azon felperesi hivatkozást sem, miszerint a felperest nem vizsgálták meg megfelelően. Ezzel kapcsolatosan kiemelte, hogy a felperes maga ismerte el a 41. sorszámú jegyzőkönyvi nyilatkozatában, hogy ...en a szemklinikán vizsgálták meg, ahol először a konzulens asszisztense foglalkozott vele. A szemén végzett vizsgálatok után küldték egy harmadik személyhez, aki a szemét meg is ultrahangozta, illetőleg a szeme réslámpával is megvizsgálásra került. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a felperes orvosszakértői vizsgálattal kapcsolatos kifogásait nem tartotta megalapozottnak, a szakvéleményt, mint aggálytalant, ítélete alapjául elfogadta és nem látott lehetőséget új szakértő kirendelésére.

[12] Tekintettel arra, hogy a felperes jobb szemében bekövetkezett retinaleválás, mint egészségkárosodás, illetve az annak folyományaként kialakult további szembetegségek az orvosszakértői vélemény alapján nem a 2011. május 31. napján történt munkavégzéssel álltak okozati összefüggésben, a bekövetkezett kár és a munkavégzés közötti okozati összefüggés hiánya okán a felperes keresetét elutasította.

[13] A munkáltató azonnali hatályú felmondásának jogellenességét az új Mt. 6. § (2), 52. § (4) bekezdése, az 52. § (1) bekezdés a) pontja, az 55. § (1) bekezdés a), c) pontja, a 64. § (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdése, valamint a 78. § (1) bekezdése alapján bírálta el és e körben annak tulajdonított jelentőséget, hogy azt felperes sem vitatta, hogy a keresőképesé válását követően a munkáltatónál nem jelentkezett és nem tájékoztatta az alperest arról sem, hogy a keresőképesé nyilvánításával nem ért egyet vagy a rendelkezésre-állási, illetve munkavégzési kötelezettsége teljesítésének akadálya lenne. Kiemelte továbbá, hogy a 30 napot meghaladó keresőképtelenséget követő soron kívüli munkaalkalmassági vizsgálat a munkavállaló munkaköri ellátásra való képesség fennállására vonatkozik, azonban a munkavállaló tájékoztatási, együttműködési és rendelkezésre-állási kötelezettségét nem érinti. Mindezek alapján arra a megállapításra jutott, hogy az alperes jogszerűen élt az azonnali hatályú felmondás lehetőségével, így a felperes ezen keresetét is elutasította.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[14] Az elsőfokú ítélettel szemben mindkét fél fellebbezéssel élt.

[15] Az alperes fellebbezésében az ítélet indokolásának oly módon való megváltoztatását kérte, miszerint a felperesnek nem sikerült kétséget kizáróan igazolnia, hogy részt vett a 2011. május 31. napján történt budaörsi raktár költöztetése során a perbeli iratkonténer mozgatásában. Fellebbezésében kérte továbbá, hogy az ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését a másodfokú bíróság akként változtassa meg, hogy az alperes javára megítélt perköltség összegét emelje fel 500.000 forint + ÁFA összegre. Igényt tartott a másodfokú perköltségre is az IM rendelet alapján azzal, hogy a jogi képviselő ÁFA fizetésére köteles.

[16] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen következtetett arra, hogy a felperes részt vett a perbeli irodakonténer mozgatásában, ugyanis felperes ezt nem tudta kétséget kizáróan bizonyítani a saját nyilatkozatai, valamint a tanúvallomások ellentmondásos voltára tekintettel. A perköltség felemelésére irányuló kérelemmel összefüggésben azt emelte ki, hogy a 100 %-ban pernyertes

alperes részére megítélt ügyvédi munkadíj összegét az elsőfokú bíróság kirívóan alacsony összegben határozta meg és a mérséklés indokát sem adta meg.

- [17] Felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új határozat hozatalára és új eljárás lefolytatására utasítását kérte. Másodlagos kérelme az ítélet részbeni megváltoztatására vonatkozott akként, hogy a másodfokú bíróság kötelezze az alperest a felperesi kártérítésnek megfelelő összeg megfizetésére, a bizonyítás kiegészítéseként pedig új, a szakértőre vonatkozó jogszabályoknak megfelelő, az igazságügyi szakértői névjegyzékben szereplő szemészorvos szakértőt rendeljen ki. Álláspontja szerint az elkészített szakvélemény nem a kirendelt igazságügyi orvosszakértő megállapításait tartalmazta, hanem azt az igazságügyi orvosszakértő teljes egészében a szemészkonzulens véleményére és a szegedi vizsgálati anyagokra alapozta. Tekintettel arra, hogy a szemészethez - mint külön nevesített szakterülethez - nem volt megfelelő szaktudása, így a szakvélemény helyességéhez szakértelem hiányában nyomatékos kétség fér. A dr. szakértő igazságügyi orvosszakértő által elvégzett szakvélemény tekintetében a szakvélemény helyességét egyrészt abból a szempontból vitatta, hogy az igazságügyi szakértő szemész szakvizsgával nem rendelkezik, így ő az adott szakterülethez szükséges szaktudással nem bírt. A bíróság jóváhagyásával igénybe vett szemész szakkonzulens érintően pedig azt kifogásolta, hogy ő nem igazságügyi szakértő, így szakvéleményt nem adhatott. A kirendelt igazságügyi szakértő nem rendelkezett a per tárgyát képező szakkérdés eldöntéséhez szükséges szemészeti szakképzettséggel, így fogalmilag kizárt, hogy megfelelő és szakmailag megalapozott szakvéleményt készíthetett volna. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azon körülményt is, miszerint az igazságügyi szakértő kizárólag a szegedi egészségügyi intézmény által készült anyagokból írta meg a szakvéleményét. Szaktudás hiányában maga nem is foglalkozott a felperessel.

- [18] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, felperes másodfokú perkoltségból való marasztalását kérte. Hivatkozása szerint a felperesi fellebbezés hatálytalan tekintettel arra, hogy a perre a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rég. Pp.) rendelkezései irányadóak, a 73/A. § (1) bekezdés a) pontja értelmében pedig az Ítéletelőtt a jogi képviselő kötelező. Tekintettel arra, hogy a felperes a fellebbezését személyesen eljárva terjesztette elő, így a 73/B. § (1) bekezdése alapján az hatálytalan. Álláspontja szerint az új szakértő kirendelésének nem volt megalapozott indoka. A szemészeti szakértelem a szakértői vizsgálat során biztosítva volt, a felperes pedig semmilyen bizonyítékot nem adott elő arra nézve, hogy a szakvélemény homályos, illetőleg hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszott volna vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fűt volna.

- [19] A felperes fellebbezési ellenkérelmében előadta, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletben rögzített jogorvoslati kioktatásában helytállóan nem kötötte kötelező jogi képviselőhöz a fellebbezés előterjesztését figyelemmel a rég. Pp. 10. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltakra. Amennyiben a munkaügyi bíróságok szervezeti átalakulását követő jogszabály-módosítás alapján a felperes mégis köteles lett volna a fellebbezése előterjesztéséhez jogi képviselőt igénybe venni, akkor ennek szükségességéről az elsőfokú bíróságnak a hátrányos jogkövetkezmény alkalmazását megelőzően a felperest tájékoztatni kellett volna. A szakértői véleménnyel kapcsolatos fellebbezésében foglaltakat továbbra is változatlan tartalommal fenntartotta.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indoka

- [20] Az alperes fellebbezése részben megalapozott, a felperes fellebbezése nem alapos.

- [21] A másodfokú bíróság a fellebbezések elbírálása során a fellebbezéssel érintett részben megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a per főtárgya tekintetében a tényállást helyesen tárta fel és helytálló volt az abból levont jogi következtetése is. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [22] A fellebbezéssel kapcsolatban az alábbiakra mutat rá a másodfokú bíróság:
- [23] Mindenekelőtt rögzítendő, hogy a bírósági szervezetrendszer átalakulása folytán a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 197/A. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási és munkaügyi bíróságok 2020. március 31-én megszűntek. A közigazgatási és munkaügyi bíróságok 2020. március 31-én fennálló jogviszonyaiban a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság vonatkozásában a Fővárosi Törvényszékot kell általános jogutódnak tekinteni. A Bszi. 22. (1) bekezdése rögzítette továbbá, hogy az Ítéltábla elbírálja a törvényben meghatározott ügyekben a járásbíróság és a törvényszék határozata ellen előterjesztett jogorvoslatot, továbbá eljár a hatáskörébe utalt egyéb ügyekben is. A másodfokú bíróság mindenekelőtt arra kíván rámutatni, hogy a bírósági szervezetrendszer fent említett átalakulását követően a munkaügyi perekben elsőfokon született ítéleteket a főváros és Pest megye illetékessége körében a Fővárosi Ítéltábla Munkaügyi Kollégiuma hivatott felülbírálni. Ezen szervezeti változást követően is figyelemmel kell lenni arra a szabályozásra, miszerint a munkaügyi perekben a jogi képviselő nem kötelező sem az elsőfokú, sem a másodfokú eljárási szakaszban. Helyesen érvelt a felperes abban a körben, hogy ettől eltérő értelmezés esetén a felperesnek sérült volna az Alaptörvény által biztosított jogorvoslatához való joga.
- [24] Az alperes azon fellebbezési kifogását, miszerint az elsőfokú bíróság helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a perrel érintett irodabútor mozgatásában részt vett, a másodfokú bíróság nem találta megalapozottnak. E körben arra mutat rá a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat és a tanúvallomásokat megfelelően értékelte, azokat ütköztette és ennek alapján hozta meg a döntését. A tanúvallomások közül Stift Artúr vallomásának elején egyértelműen megjelölte felperest, mint aki részt vett a béka irányításában, a későbbiekben pedig ennek valószínűségét 75 %-os mértékűnek ítélte. **E.A.** egyértelműen akként nyilatkozott, hogy a felperes az adott munkafolyamatban részt vett. A meghallgatott tanúk közül **W.J.A.** volt az, aki ezen körülményre nem emlékezett, illetőleg bizonytalan vallomást tett. A felperes azt mindvégig következetesen állította, hogy a kérdéses munkafolyamatban részt vett, az ellentmondás annak részleteiben volt fellelhető.
- [25] Ezzel összefüggésben rögzítendő, hogy a szabad bizonyítás elve a Pp-ben két helyütt is deklarálásra került: egyrészt az általános rendelkezések között, másrészt pedig a bizonyításról szóló fejezetben. A Pp. 3. § (5) bekezdése szerint a bíróság a polgári perben - ha a törvény másképp nem rendelkezik - az alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszköz alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas.

- [26] Ezt az általános elvet egészíti ki a bizonyítékok mérlegeléséről szóló Pp. 206. § (1) bekezdése. Eszerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és a meggyőződése szerint bírálja el. A bizonyítékokat tehát nemcsak egyenként, hanem a maguk összességében is mérlegeli a bíróság. Ennek alapján értékeli az egész lefolytatott bizonyítást figyelembevéve a bizonyítékok összefüggését és az esetleges ellentmondást, és mindezek alapján hozza meg a döntését.
- A perbeli esetben mindezen lehetőségével élve az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy mely tanúvallomások, okirati bizonyítékokat vette számba, azokat miként ütköztette egymással és azokból melyeket fogadott el valónak. Ítéletében a bizonyítékok mérlegelésénél irányadó körülményeket is megjelölte. Nem osztotta a másodfokú bíróság az alperesi fellebbezés azon kifogását, miszerint a felperes önmagának ellentmondó tényállításai, valamint a tanúvallomásokban érzékelhető diszkrepancia alapján a tényállás e körben való megváltoztatásának lett volna helye. Az elsőfokú bíróság ugyanis a tanúvallomások egymással összeecsengő, lényegi tartalmában megegyező voltát értékelve jutott arra a következtetésre, hogy azok bizonyító erejét nem vonta kétségbe.
- [27] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy **W.J.A.** vallomása során valóban felmerült némi ellentmondás, azonban az nem bírt olyan jelentőséggel, hogy az a tényállás megalapozottságát, valamint az elsőfokú bíróság bizonyíték-mérlegelését befolyásolhatta volna. Ezzel összefüggésben hivatkozik a másodfokú bíróság arra a következetesen alkalmazandó ítélkezési gyakorlatra, miszerint a bíróság az egyes bizonyítékok kellően indokolt elfogadásával - mérlegelésével - olyan tényállást is megállapíthat, amely a fél által vitatott bizonyíték tartalmával nem áll ugyan összhangban, a per egyéb adataira figyelemmel azonban nem okszerűtlen (BH2001. 301.). Ezen kialakult joggyakorlatnak megfelelően nem alapvető elvárás az ítélettel szemben, hogy az abban megállapított döntésbe valamennyi okirati és tanúvallomás minden hiba nélkül, teljes mértékben illeszkedjen, lehetőség van bizonyos apró részletek közötti ellentmondásokra, azok feloldása nélkül is. A bizonyítékok összességében történő mérlegelése során ugyanis arra kell elsősorban figyelemmel lenni, hogy a bizonyítékok jelentős többsége koherensen illeszkedik-e egymáshoz és az alátámasztja-e az ítéletben megfogalmazott tényállításokat. Ennek a követelménynek pedig az elsőfokú bíróság ítélete - annak tényállítása és indokolása is - egyértelműen megfelelt. Nem volt fellelhető ugyanis olyan kirívó okszerűtlenség a bizonyítékok mérlegelése során, amely a másodfokú bíróság számára azok felülmérlegelését tette volna lehetővé.
- [28] Az igazságügyi orvosszakértői szakvélemény megalapozottsága vonatkozásában helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság ítéletében a Pp. 182. § (3) bekezdésében foglaltakra, miszerint új szakértő kirendelésére akkor van lehetőség, amennyiben a szakvélemény homályos, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér.
- [29] Helyesen tulajdonított jelentőséget az elsőfokú bíróság azon felperesi, jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatnak is, miszerint őt a szegedi szemklinikán különböző vizsgálatok során megvizsgálták, így nem tartotta megalapozottnak azon felperesi hivatkozást, miszerint a személyes vizsgálatára nem is került sor.

- [30] Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 47. § (5) bekezdése, valamint az 59. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság jogszerűen biztosított lehetőséget az eljáró igazságügyi szakértőnek arra, hogy a szakértői vélemény elkészítéséhez szakkonzultánst vegyen igénybe. Peradat, hogy a szakkonzultánsként igénybe vett **B.T.B.** szemészeti szakvizsgálóval rendelkezik, ő azonban az igazságügyi orvosszakértői névjegyzékben nem szerepel. Az igazságügyi szakvéleményt adó dr. szakértő igazságügyi orvosszakértő, aki igazságügyi orvostan és általános orvos szakvizsgálóval rendelkezik.
- Igazságügyi szakértői véleményt csak a szakértői névjegyzékbe felvett igazságügyi szakértő adhat. Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 3. § (1) bekezdése szerint az igazságügyi szakértő feladata ugyanis, hogy a hatóság kirendelése vagy megbízás alapján a tudomány és a műszaki fejlődés eredményeinek felhasználásával készített szakvéleménnyel, a függetlenség és a pártatlanság követelményének megtartásával döntse el a szakkérdést és segítse a tényállás megállapítását.
- Az igazságügyi szakértői szakterületeket, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételeket a 9/2006. (II.27.) IM rendelet tartalmazza.
- [31] Az igazságügyi szakértői működésről szóló 3/2008. (XII.31.) IRM rendelet 16. §-a fogalmazza meg az orvosszakértői vizsgálatra vonatkozó általános szabályokat. Az igazságügyi orvostani vizsgálat címszó alatt a 16/A. § (1) bekezdés e) pontja értelmében, ha a szakkérdés kártérítési eljárásban sérülés megítélésére irányul, igazságügyi orvostani szakértői vizsgálatot kell végezni. Jelen perbeli esetben tehát az igazságügyi névjegyzékbe bejegyzett igazságügyi szakértő az igazságügyi orvostani szakvizsgálóval megfelelő szakértelemmel rendelkezett ahhoz, hogy ebben a kérdésben szakvéleményt készítsen. Helyesen mutatott rá a felperes a fellebbezésében arra, hogy a szemészzel kapcsolatos szakkérdés külön szakértőt igényelt. Ennek okán került sor az elsőfokú bíróság hozzájárulásával szemész szakvizsgálóval rendelkező szakkonzultáns bevonására. A fent idézett IRM rendelet 16/A. § (4) bekezdésének megfelelően az igazságügyi orvostani szakértői vizsgálat elvégzése mellett más, az esetlegesen felmerülő és az igazságügyi orvostani vizsgálatnál meg nem válaszolható, klinikai szakkérdésnek megfelelő szakértői vizsgálatnak is helye van. Az (5) bekezdés értelmében a (2) és (4) bekezdésben megjelölt klinikai szakkérdés vizsgálatát - a kirendelő rendelkezésnek megfelelően - szakkonzultáns is elvégezheti. Tehát a jogszabály kifejezetten rendelkezik arról, hogy az igazságügyi orvostani szakértői vizsgálat elvégzése mellett szakkonzultáns vehető igénybe egyéb klinikai szakkérdés vizsgálatára. Az igazságügyi szakértőkről szóló törvény pedig a szakkonzultáns és a segédszemélyzet tekintetében nem állítja fel követelményként, hogy ők az igazságügyi szakértői névjegyzékbe szerepeljenek.
- [32] Mindezek alapján tehát arra mutat rá a másodfokú bíróság, hogy teljesen megalapozottan fogadta el az elsőfokú bíróság az igazságügyi szakértő által elkészített szakvéleményt, amelyben szakkonzultánsként szemészeti szakvizsgálóval rendelkező szakértőt is bevont. Nem foghat tehát helyt felperes azon érvelése, miszerint a szakértői vélemény megalapozottságához ezen okból kétség férne.
- [33] Osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet azon megállapítását, miszerint a felperes a bizonyítási eljárás során nem hivatkozott és nem is csatolt olyan orvosi dokumentumot, amely a szakvéleményben megfogalmazottak helyességét kétségbe vonta volna. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság az igazságügyi orvosszakértői véleményt - mint aggálytalant - megalapozottan fogadta el ítélete alapjául, és helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a bekövetkezett

egészségkárosodás és a munkavégzés közötti okozati összefüggés hiánya okán a felperes ezen kereseti kérelme nem megalapozott.

- [34] A szakvélemény koherens, logikailag teljesen összefüggő, minden részletre kiterjedő és alapos voltára tekintettel a másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban a tekintetben is, hogy nem volt indokolt a szakvélemény kiegészítése, az új szakértő kirendelése tárgyában előterjesztett felperesi indítvány. A kialakult joggyakorlat szerint a szakvélemény csak akkor szorul kiegészítésre, illetőleg pontosításra, hogyha az homályos, hiányos, önmagával, illetőleg a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik vagy a helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér. Ezek hiányában az elsőfokú bíróság helyesen utasította el a felperes ezen indítványát.
- [35] Rámutat a másodfokú bíróság arra is, hogy a másodfokú eljárásban bizonyításnak már csak a Pp. 235. § (1) bekezdésében meghatározott korlátozásokkal lett volna helye - mely okokra a felperes nem hivatkozott - és akkor is csak abban a körben, amely a jelen pert érintően releváns lehet.
- [36] A perköltség megfizetésére vonatkozóan a Pp. 78., valamint 79. §-i tartalmaznak rendelkezéseket. A jogszabályi rendelkezésből következően a felperes köteles az alperesnek megtéríteni mindazt a költségét, amely a kereset indításával kapcsolatban felmerült. Ennek megfelelően a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja értelmében a peres eljárás során felmerült ügyvédi munkadíj összegét a (2)-(6) bekezdésben foglaltak figyelembevételével kell megállapítani. A (2) bekezdés a) pontja estén a 10.000.000 forintot meg nem haladó pertárgyérték esetén a pertárgyérték 5 %-a, de legalább 10.000 forint a bírósági eljárásban a munkadíj összege, amely 10.000.000 forint pertárgyérték esetén 500.000 forint + ÁFA összegben határozható meg.
- A 3. § (6) bekezdése lehetőséget teremt az elsőfokú bíróságnak arra, hogy a perköltség összegét mérsékelje, amennyiben az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett tevékenységgel. A mérséklés esetén a hosszú idő óta következetesen érvényesülő ítélkezési gyakorlat szerint a bíróságnak figyelemmel kell lenni a per tartamára, a perben tartott tárgyalási napok számára, a jogi képviselők részvételére, az általuk készített beadványok számára, minőségére, tartamára és tartalmára, valamint a tárgyaláson való részvételre és az ott tanúsított aktivitásra is. Helytállóan hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság a mérlegelés körében ugyan utalt az IM rendelet 3. § (6) bekezdésére, azonban a perköltség összegének mérséklésekor általa figyelembe vett és irányadó szempontokat nem jelölte meg.
- [37] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által ügyvédi munkadíjként megítélt perköltséget aránytalanul alacsonynak ítélte, ezért azt a pertárgyértékhez igazodóan az IM rendeletben meghatározott kiindulási alapként szolgáló 5 %-os mértékben találta megállapíthatónak. E körben kiemeli a másodfokú bíróság, hogy az alperes által hivatkozott körülményekre - miszerint a per tartama a 6 évet meghaladta, több mint 10 tárgyalási nap megtartására került sor, melyek közül az alperesi képviselő valamennyin részt vett, illetőleg a per során több mint 15 beadványt szerkesztett - valamint a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységre, az ügy jellegére és súlyára is figyelemmel, a másodfokú bíróság nem talált olyan körülményt, amely okán a jogszabályban rögzített 5 %-os mértéktől való eltérés indokolt lett volna. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság által megítélt ügyvédi munkadíj összegét a pertárgy értékét kitevő 5%, azaz 500.000 forint +ÁFA összegben találta megalapozottnak.

- [38] A fentekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - a per főtárgya tekintetében a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta, míg az elsőfokú perköltség összegének felemeléséről döntött. A másodfokú bíróság eljárása az azonnali hatályú felmondással kapcsolatos ítéleti rendelkezést nem érintette.

Záró rendelkezések

- [39] A másodfokú bíróság a perköltség körében a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott. A perköltség összegének megállapításánál a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdése szerint rendelkezett. A másodfokú perköltség összegének megállapításánál a másodfokú bíróság figyelemmel volt arra a körülményre, hogy a másodfokú eljárás során tárgyalás tartására nem került sor, és az alperes egy beadványt készített. A megállapított perköltség összege az általános forgalmi adót már tartalmazza.
- [40] A felperes munkavállalói költségkedvezményre való jogosultságára tekintettel a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. és 14. §-a alapján az állam terhén marad. Az illeték mértéke - a fellebbezéssel érintett pertárgy értékére tekintettel - az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (2) bekezdése és 46. § (1) bekezdése szerint került megállapításra.
- [41] A fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálására a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján került sor.
- [42] A fellebbezés lehetőségét a Pp. 233/A. §-a zárja ki.

Budapest, 2020. október 20.

dr. Vajas Sándor s.k.
a tanács elnöke

dr. Mihalics Klaudia s.k.
előadó bíró

dr. Kovács Edit s.k.
bíró